

6 Pomník Lesnické školy

Na trase procházíte kolem Lípy obětí holokaustu, kterou vysadil v roce 2018 Daniel Meron, velvyslanec Státu Izrael. Na pomníku, na jehož vzniku se podíleli studenti Střední lesnické školy Písek, se dočteme, že píseckých obětí bylo asi 150. Drtivá většina z nich odjela z města transportem 26. 11. 1942 přes Klatovy do Terezína a odtud dále, nejčastěji do Osvětimi, několik jich zahynulo také ve Flossenbürgu a v Dachau.

Synagoga Písek, interiér (B. Javůrek, 30. léta)

Weberovo zlatnictví na rohu náměstí a Jungmannovy ulice

7 Synagoga a Steinerovi, Pavla Šípová (čp. 78)

Písecká synagoga se nachází v Soukenické ulici, nejlepší pohled na ni se vám však nabídne buď z oken městské knihovny nebo ze Smetanovy ulice, když vejдете na dvůr domu čp. 79. Nejedná se o první sakrální prostor píseckých Židů, tato stavba v orientálním slohu s novorománskými prvky v roce 1872 nahradila starší modlitebnu. O její vybudování se mimo jiné zasloužil advokát JUDr. Izrael Kohn, který v letech 1871-1872 dokonce zastával funkci starosty města Písku. Synagoga svým účelům sloužila do druhé světové války, poté byla využita pro skladování oděvů a pro tyto účely byl její hlavní prostor brutálně přepažen stropem na dvě podlaží a v místě původní schránky na tůru byla prorážena vrata. Roku 1995 byla vrácena do vlastnictví Židovské obce v Praze. Dům čp. 78 stojící před synagogou byl obýván takzvanými kantory, kteří doprovázeli bohoslužby zpěvem. To byli právě Steinerovi, z nichž Julius Steiner působil zároveň jako učitel náboženství. Další stolperstein patří Pavle Šípové, rozené Schulzové, která žila ve smíšeném manželství s československým legionářem Františkem Šípem. Ještě před válkou však bránila šíření fašistických letáků a v návaznosti na to pak došlo k zatčení několika fašistů. Tento její čin nezůstal později bez pozornosti gestapa, které ji vyšetřovalo v Klatovech, dále byla vězněna v Terezíně a popravena byla v Osvětimi.

8 Fröhlichovi (původní čp. 24)

Dům za války samozřejmě vypadal úplně jinak než nyní, nacházelo se v něm mimo jiné Weberovo zlatnictví, které proslulo výrobou loveckých šperků zvaných grandle. Byla zde však také ordinace a domov MUDr. Emila Fröhliche, kterému se ve městě říkalo „lékař chudých“. Paní Gabriela byla jeho druhou ženou, dělil je vyšší věkový rozdíl. Pan doktor měl dvě dcery, Annu z prvního manželství a Helenu z druhého, ani jedna z nich zde však stolperstein nemá – v době deportace již v domě nebydlely. Helena vystudovala ekonomii a stačila se svým manželem odejít před válkou do Anglie, její rodiče a sestra válku nepřežili.

MUDr. Emil Fröhlich

Gabriela Fröhlichová

Aby si někdo kámen mohl přečíst, musí se před obětí sklonit

Kámen zmizelých je malá čtverhranná dlaždice z betonu s hranou vždy 10 centimetrů, zakončená mosaznou destičkou nesoucí text „Zde žil/a...“ s několika dalšími údaji o oběti; kameny umělec většinou sám vkládá do dlažby před posledním bydlištěm oběti. K obětem nacismu umělec počítá pronásledované skupiny, jako jsou Židé, Sintoové a Romové, političti nepřátelé, homosexuálové, příslušníci odboje, oběti eutanazie, Svědkové Jehovovi a další.

Jihočeský kraj

www.jiznicechy.cz | #jiznicechy

Vydání bylo podpořeno z dotačního programu Jihočeského kraje.

[MĚSTSKÁ | KNIHOVNA | PÍSEK]

PÍSECKEM | destinační společnost

Vydala destinační společnost Píseckem s.r.o. ve spolupráci s Městskou knihovnou Písek

Text: Mgr. Klára Koubová | Mgr. Josef Motyka

Foto: Státní oblastní archiv v Třeboni | Státní okresní archiv Písek |

Prácheňské muzeum v Písku | soukromá sbírka

Gragická úprava a sazba: Píseckem, s.r.o. | Tisk: tiskárna Fronte | Neprodejné

Po stopách píseckých Židů

Koloniál Prokopova 362 (Písek, nedatováno),
ve dveřích Anna Budilová a Růžena Kohnová

www.piseckem.cz

Vydejte se s námi na procházku po píseckých **Kamenech zmizelých – stolpersteinech**. Od roku 2019 se v Písku nachází devět stolpersteinů, dlažebních kostek vsazených do chodníků před domy obětí holokaustu. V roce 2022 přibýlo dalších třináct.

Projekt pochází od německého umělce Guntera Demniga, kameny jsou dnes rozesety po celé Evropě, v České republice jsou umístovány od roku 2008.

Písecké kameny zmizelých se do chodníků dostaly díky společnému úsilí studentů Střední zemědělské školy Písek, Gymnázia Písek, Střední průmyslové školy Písek, Městské knihovny Písek, Státního okresního archivu Písek, Ústavu pro studium totalitních režimů a Prácheňského muzea v Písku. Unikátní je, že na všech 22 píseckých stolpersteinů se podařilo vybrat peníze prostřednictvím veřejné sbírky. Cílem nebylo připomenout všechny oběti, kterých v Písku bylo přibližně 150, ale poukázat na osudy alespoň některých z nich.

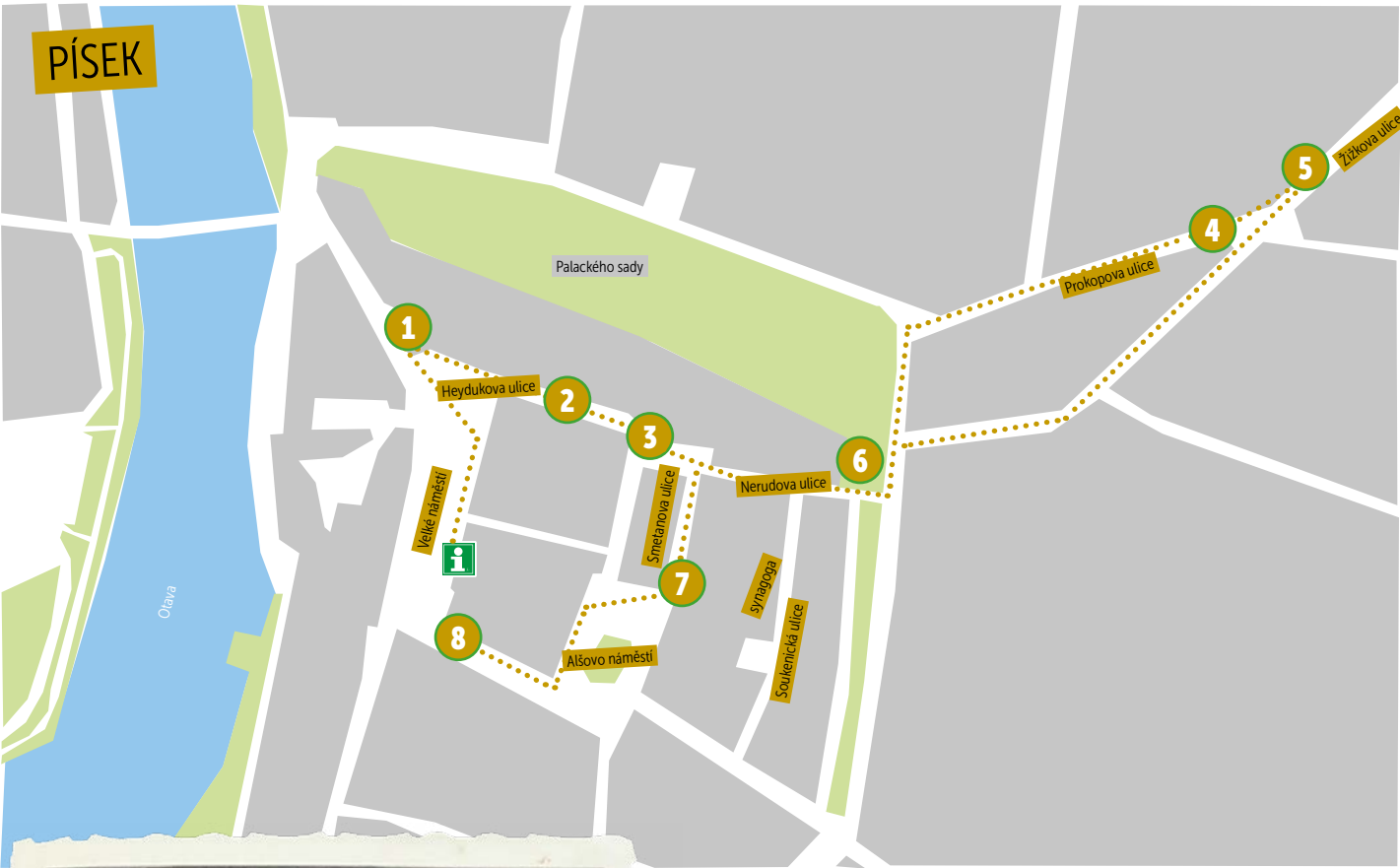
1 Frankovi a František Presser (čp. 180)

*Svatební fotka
Hana Franková, František Presser, 1942*

Dům U Zlaté lodi patřil původně rodině Spitzových. Marie Spitzová se po smrti prvního manžela Julia znovu provdala za Emila Franka, který zde dále úspěšně provozoval zavedený obchod s lihovinami, minerální vodou, pivem a likéry. Další dva kameny patří bratru Emila Franka Leovi s manželkou Otýlií, kteří se museli po záboru Sudet přestěhovat k nejbližšímu příbuznému do Písku. V domě před válkou žila také Emilova dcera Hana Franková, která patří k nemnoha píseckým židovským obyvatelům přeživších Osvětim. S pochodem smrti se dostala po vyčerpávající

čtyřměsíční cestě na jaře roku 1945 do německého Lübecku, odkud se konečně vrátila do Písku. Dochoval se její dopis z 3. 6. 1945 psaný ještě v Německu, v němž stále doufá ve shledání s manželem a rodinou. Její choť František Presser, kterého si vzala pouhý týden před nástupem do transportu, však zemřel na samém sklonku války. Poté, co se mu podařilo uprchnout z pochodu smrti, se dostal až na Moravu, zde byl však udán a převezen do Terezína. Tady 7. 5. 1945 zemřel, patrně na vyčerpání či tyfus. Hana se po válce podruhé vdala, měla dvě dcery, nežila už ale v Písku. Válku přežila rovněž její sestra Terezie Radová, která žila ve smíšeném manželství, a tudíž nebyla deportována.

Josefína Taussigová maluje loutky

2 Adlerovi (čp. 99)

Zde se narodil Rudolf Adler a v roce 1942 odsud se svou manželkou Olgou odešel do transportu do Terezína. Ačkoliv Adlerovi pocházeli z Písku, žili dlouho v Táboře, kde Rudolf působil jako poštovní úředník. Oba manželé zahynuli v Osvětimi.

3 Taussigovi (čp. 96)

Nedaleko Adlerových v domě čp. 96 v době před válkou sídlila malá rodinná loutkářská firma ZEKA, kterou vedla Marie Zelinková. Ta zaměstnávala Viktora Taussiga, jenž působil ve firmě jako obchodní zástupce, i jeho mladičkou dceru Josefinu, která v dílně umístěné v ložnici Zelinkových malovala hlavičky a kompletovala loutky. Ani Taussigovi nepřežili.

4 Kohnovi (čp. 362)

V tomto domě překvapivě najdeme jeden příběh se šťastným koncem. Kohnovi byli drobní živnostníci, provozovali v domě čp. 362 koloniál. Do transportu musela většina členů rodiny, kromě Anny

Anna Budilová

5 Weilovi (čp. 383)

Rudolf Weil

také Helenina sestra Ida Stinglová a ze širšího příbuzenstva ještě Mořic Traub, který byl tím úplně nejstarším z píseckých deportovaných - v době transportu mu bylo 92 let. Rudolf byl zatčen za údajné podporování osob v ilegilitě a poté, co prošel několika věznicemi, ho osud poslal do Flossenbürgu, kde 8. 5. 1942 zahynul. Syn Arnošt byl pracovně nasazen v Bystřici u Benešova a na pražském Hagiboru, v lednu 1945 byl deportován do Terezína, kde se dočkal osvobození. Po válce žil v Písku a poslední léta svého života prožil v Praze. Arnoštův syn Milan si úředně změnil příjmení na Drátovský. Potomci rodiny podpořili umístění stolpersteinů.

Budilové, rozené Kohnové. Tu chránilo její manželství s Josefem Budilem, opět se jednalo o smíšené manželství. V březnu 1945 musela nakonec odjet do Terezína i ona, ale pobyt v táboře přežila, nenakazila se zde řádícím tyfem a vrátila se domů. Dům dodnes patří jejím potomkům, její vnučka se hrdě ke své babičce hlásí, ačkoliv na ni má pouze dětské vzpomínky a pár památek v podobě fotografií, dokumentů a jedné kabelky. V rodině se osudy předků připomínaly, ale o pobytu v Terezíně Anna Budilová příliš nemluvila.